

УДК 619.069.015/.016

РОЛЬ МУЗЕЮ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Шарандак В.І., Хащина Г.Ю., Ракітін О.М. (Луганський НАУ)

Ступенева структура вищої освіти, використання системи кредитів (ECTS), міжнародне визнання бакалавра як рівня вищої освіти, що надає особі кваліфікацію та право продовжувати навчання за програмами магістра і створює умови для вільного переміщення студентів на теренах Європи і ставить за мету створення умов, за яких більша кількість людей, скориставшись усіма цінностями і здобутками національних систем освіти і науки, зможе бути мобільними на європейському ринку праці.

Система двоциклового навчання у форматі «бакалавр – магістр» потребує радикальних змін процесу підготовки фахівців, посилення професійно-практичної підготовки бакалаврів, які здобувають освітній рівень базової вищої освіти, тобто освітню кваліфікацію [1].

Анатомія свійських тварин вивчається на перших курсах, і на ній базується багато дисциплін теоретичного циклу (гістологія, фізіологія), а також клінічні дисципліни. Складність її вивчення полягає в необхідності запам'ятовування і знання численних термінів, назв органів і їх структур, нервів, судин на декільках мовах. Необхідні знання видових і вікових особливостей будови. Специфіка дисципліни також полягає в тому, що основним методом вивчення органів і систем тіла тварин є робота з трупним матеріалом [3].

Для корінного поліпшення якості підготовки бакалаврів ветеринарної медицини, важливе значення має подальше удосконалення методів викладання теоретичних дисциплін ветеринарного циклу, формуючих світогляд лікарів ветеринарної медицини у питаннях лікувальної та практичної діяльності.

Вивчення таких дисциплін повинно сполучатися із виконанням ряду практичних робіт, які підтверджують зв'язок теоретичних положень із життєвими практичними явищами [2].

Якісна професійно-практична підготовка є складовою навчального плану та необхідною передумовою працевлаштування випускників. Ще А.О.Стржедзинський особливу увагу приділяв якості та складу учбового процесу. Його лекції супроводжувались демонстраціями на свіжих трупах. Допомогавав йому А.С. Ізмайлов, він виготовив значну кількість порівняльно-анатомічних і палеонтологічних препаратів.

В системі ветеринарної освіти вивчення анатомії грає ведучу роль у підготовці бакалаврів ветеринарної медицини, як конкурентоспроможних фахівців серед держав – учасників Болонського процесу. Не можна одержати досвідченого лікаря ветеринарної медицини без глибокого теоретичного і

практичного вивчення будови тіла тварини. Тому доречно відзначити роль анатомічного музею у вихованні і підготовці бакалаврів та привернути увагу до такої форми навчального процесу як виготовлення натурального анатомічного препарату.

Анатомічний музей – це храм науки, який зберігає безліч доказів, що допомагають нам зазирнути у глибини будови тіла, поєднує теорію і практику, та при вивченні анатомії свійських тварин є важливою навчальною базою. Як зазначено в одному з положень відповідної декларації стосовно кафедр анатомії, то однією з обов'язкових умов їх існування – є наявність музеїв площею не менш ніж 100 м².

З ціллю всебічного уявлення про будову організму сільськогосподарських тварин студент повинен самостійно виготовити препарат по кожній системі органів організму в розрізі учбового плану.

Виготовлення студентами натуральних анатомічних препаратів, їх публічний захист і запис цього дійства на плівку для історії почалося із появою прекрасного лектора, творчої людини Шарандака В.І., якого в 2001 році було запрошено на посаду доцента до Луганського НАУ. Вперше ця урочиста подія відбулася у 2003 році і проводиться понині кожного семестру.

До виготовленого препарату бакалавр повинен під номером вказати деталі будови даного органу чи зробити функціональний аналіз наявних структур. Препарат демонструється студентом на лабораторно-практичних заняттях і на лекціях. Автор препарату методом публічного захисту доповідає на протязі 7-10 хвилин методику виготовлення свого препарату, включно із способом його експонування, викладає задумку, інформаційну цінність препарату і практичне значення заради якого він виготовлений. Слухачі (студенти і викладачі) задають питання, обмінюються своїми враженнями, роблять доречні критичні зауваження. Такий препарат поповнює експозицію кафедри і анатомічного музею. Науково-дослідна робота в музеї – один з ведучих напрямків його діяльності, зв'язаний з накопиченням, обробкою і введенням у науковий і загальнокультурний оборот матеріальних і нематеріальних об'єктів. Таким чином, навчальний процес поєднується із науковою діяльністю і поліпшується стан матеріально-технічної бази.

У вечірній час студенти мають можливість працювати над своїми препаратами у лабораторіях, майстерні і консультиватися у чергового викладача. Музей кафедри анатомії і ветеринарного акушерства використовується в начальних і науково-просвітницьких цілях. У музеї експоновані, з одного боку, анатомічні препарати з наукових праць співробітників, що несуть нову інформацію про будову органів і систем тіла тварин, а з іншого боку, спеціально виготовлені експонати, що дають можливість викладачам на класично відпрепарованому матеріалі пояснити і продемонструвати студентам багато деталей, які не завжди можна знайти на звичайних навчальних препаратах. Колекція анатомічного музею налічує 21 скелет, 64 сухих препаратів м'язів і внутрішніх органів, 62 мокрі препарати в банках, 31 опудало птахів, 18 опудал ссавців, 22 стенди апарату руху і 74

стенди із малюнками [3]. Експонати створені руками завідувача, прозектора-анатома, учбового майстра, студентів та співробітників кафедри, мають різний рівень виконання, але в своїй багатогранності вони висвітлюють основну ідею – виховати у студентів працьовитість, наполегливість, інтерес до ветеринарної науки.

Вимогливість і принциповість завжди і в усьому, творчий неспокій, нестримне бажання досягнути незвідане – основні характерні риси студентів і співробітників кафедри анатомії і ветакушерства, які створювали експозицію музею і завдяки чому з'явилися міцні стосунки із робітниками м'ясокомбінату, ветлікарень, тваринницької ферми університету, краєзнавчого музею та археологічної групи університету ім. В.І. Даля [3].

Вважаємо, що таким чином удосконалений метод викладання анатомії свійських тварин у комплексі з навчальним навантаженням охоплює всі досягнення бакалавра ветеринарної медицини і забезпечує якісну професійно-практичну підготовку, а також розширює зв'язки на ринку працевлаштування.

Список використаної літератури

- 1. Вища освіта України і Болонський процес // Навчальна програма. – Київ – Тернопіль : Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – 18 с.**
- 2. Про основні завдання вищим навчальним закладам на 2005/2006 навчальний рік : [Лист Міністерства освіти і науки України]. – К.: Знання, 2005. – 15 с.**
- 3. Шарандак В.І. Некоторые способы изготовления анатомических препаратов. Методические указания в помощь студентам и магистрам ФВМ по самостоятельной и учебно-исследовательской работе (УИРС)/ Луганский НАУ, - Луганск, 2005. – 31 с.**